

Översikt för 2024

Verksamheter för främjande av hälsa och välbefinnande

Katsaus vuodelta 2024

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta

22.1.2025 Sektionen för främjande av hälsa och välbefinnande
samt kontaktytor

HYTE-jaosto

Jim Eriksson, chef för främjande av hälsa och välbefinnande, kontaktytor
Hyte-päällikkö, yhdyspinnat

**Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue**

Åtgärd/Toimenpide	Kort lägesbild för åtgärden/ Toimenpiteen tilannekuva lyhyesti
Utbildningar av personal i "Föra barnen på tal" metoden Lapset puheeksi -menetelmän koulutusta henkilöstölle	Har getts inom ramen för Familjecenter-projektet/koulutus toteutettu n. ca 100 deltagare Perhekeskus-hankkeessa ca 100 osallistujaa
Chat och videoberättelser åt unga och föräldrar om psykiska ohälsa, missbruk och hjälp kring detta www.enjaska.fi www.normaali.fi Chatti ja ja videokertomuksia mielenterveydestä, päähteen väärinkäytöstä ja aputoimenpiteistä www.Enjaska.fi www.normaali.fi	Chatten stängs. Personal har haft skiftarbete i chatten. 15-40 chatdiskussioner per månad. Flera tusen visningar av videos per månad. Rikt utbud av ämnen tas upp i videona. Utvärdering om fortsättning pågår. Viss Tiktok-närvaro Chatti lopetetaan. 15-40 chatkeskustelua kuukaudessa. Henkilöstö ollut vuorotyössä chatissa.
	Muutama tuhat videokatselua kuukaudessa. Laaja aihevalikoima eri videojaksoissa. Arvointi jatkosta käynnissä. Tietty Tiktok-sisältö

Åtgärd/Toimenpide

Kort lägesbild för åtgärden/ Toimenpiteen tilannekuva lyhyesti

Modell för styrning till missbruksvård samt tidig identifiering på vårdmottagning utvecklas.

Framtidens sh-central-projektet 2023: Processbeskrivning har gjorts. skolning för skol- och studerandehälsans personal 8.11-23 där man går igenom processbeskrivningen /

Päihdepalveluihin ohjautuminen, päihde/peliongelmien varhainen tunnistaminen.

TulSote-hanke 2023 Prosessin kuvaus tehty, koulutus 8.11-23 oppilashuollon ammattilaisille.

Information om förebyggande åtgärder vid besöken inom munhälsovården

Ja/Kyllä

Tiedot ehkäsevistä toimenpiteistä jokaisella hammasläkärikäynnillä

Utveckling av gemensam modell för familjerådgivningen inom välfärdssområdet

Mottagningarna finns i Vasa och Korsholm och Jakobstad.
<https://osterbottensvalfard.fi/vara-tjanster/socialvardstjanster/socialvardstjanster-for-barn-unga-och-familjer/familjeradgivning/> I Sydösterbotten söks utrymmen för mottagning i Närpes. Svårt hitta personal. Åt familjens vuxna kan vid behov distansmöten erbjudas. /

Yhteisen perheneuvolamallin kehittäminen hyvinvoitalueella

Toimipisteet sijaitsevat Vaasassa ja Mustasaarella ja Pietarsaarella.
<https://pohjanmaanhyvinvointi.fi/palvelumme/sosiaalipalvelut/sosiaalipalvelut-lapsille-nuorille-ja-perheille/perheneuvola/> Perheen aikuisen kanssa on tarvittaessa mahdollista sopia etätapaamisia. Suupohjalla etsitään toimintaa varten tiloja Närpiöltä. Henkilökuntaa vaikeasti löydettävissä. Perheen aikuisille voi tarjota etävastaapottokäyneitä

Åtgärd/Toimenpide	Kort lägesbild för åtgärden/ Toimenpiteen tilannekuva lyhyesti
KAIKU-kortet tas i bruk	I bruk i 12/14 kommuner. ÖVPHs socialvårdsperson delat ut kort till klienter. Kommunens kultursekreterare eller motsv. avtalar med kulturproducenter. Upplevs som lite oklart vem som ska vara administratörer/ansvarspersoner i välfärdsområdet. Krävs klargörande på denna punkt.
KAIKU-kortti käyttöön	Käytössä 12/14 kunnissa. Sosiaalitoimen henkilökunta jakaa kortteja asiakkaille. Kunnan kulttuurisiht. tai vastaava sopii kulttuurituottajien kanssa. Koettan hieman epäselväksi keiden pitää toimia hallinoinja/yhteyshenkilönä hyvinvointialueella. Tältä osin selvennyksiä ovat tarpeen.
Verksamhetsmodell och handlingsplan vid skolfrånvaro utarbetas	Handlingsplanerna är lika områdesvis (ex norra respektive södra området) men inte en enda för hela Österbotten.
Toimintamalli ja toimintasuunnitelma koulupoissaolojen varalta	<i>Toimintamalli yhteinen aluettain mutta ei koko Pohjanmaalla yhteinen.</i>
Modell för Information om psykisk ohälsa åt ungdomar i högstadiet utarbetas i samarbete med tredje sektorn (t.ex. YAM; Youth Awareness of Mental Health och Nuorten Kompassi)	Målgruppen för YAM utbildningen är elever i åk 8. Den har hittills funnits bara på svenska, men översätts till finska och piloteras i Etelnummen koulu i Jakobstad. Samarbetspartner är Psykosociala förbundet och USM
Yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa laaditaan malli mielenterveysasioista tiedottamiseksi yläkoululaisille (esim. YAM; Youth Awareness of Mental Health)	<i>YAM-kolutuksen kohderyhmä ovat yläasteen 8. luokan oppilaat. Tähän asti malli on ollut ruotsinkielinen, mutta nyt käennetty. YAM-luokkien opettajat Etelnummen koulussa ovat jo valmiit.</i>

Åtgärd/Toimenpide

Kort lägesbild för åtgärden/ Toimenpiteen tilannekuva lyhyesti

Första linjens terapier tas i bruk samt utbildning åt personal ordnas/

Stora framsteg i utvecklingen av behandling mot depression och ångest

Terapiat etulinjaan –toimintamalli käyttöön, koulutus henkilöstölle. Prima Botnia-projekt/hanke

Masennuksen ja adistuksen hoitoa on kehitetty merkittävästi

Egenvård, näätterapi och kognitiv korttidsterapi. Psykosociala enheternas personal fortsätter att utbildas. Ger klienter i mentala primärvården snabbare tillgång till korttidsterapi

Verksamheten deltar i den nationella FLT-Step-undersökningen, som kartlägger effekten av läkemedelsfria behandlingar som sätts in av primärvården i ett tidigt skede för depressions- och ångestsymtom.

Omahoito, nettiterapia, kognitiivinen lyhytterapia. Psykososiaalisten palveluiden ammattilaiset ovat käyneet tai käyvät parhaillaan kognitiivisen lyhytterapien koulutusta. Parantanut esim. perustason mielenterveysasiakkaiden kognitiivisen lyhytterapien saatavuutta

Osallistutaan valtakunnalliseen FLT-Step-tutkimukseen, jossa selvitetään varhaisten lääkkeettömien hoitojen vaikuttavuutta masennus- ja ahdistusoireisilla perusterveydenhuollossa.

Åtgärd/Toimenpide	Kort lägesbild för åtgärden/ Toimenpiteen tilannekuva lyhyesti
<p>Livsstilsrådgivning, motionsrådgivning ska utvecklas.</p> <p>Kehitetään elintapa- ja liikuntaneuvonnan malli ja palveluketju.</p>	<p>ÖVPH: Prima Botnia-projektet Ibruktagning av servicekedjan mellan ÖVPH och kommunerna hösten 2024. Skolningstillfällen har hållits. I kommunerna finns motionsrådgivare. Försöker möjliggöra motionsrådgivarna rätt att skriva i klientjournal . Den gränsöverskridande servicekedjan piloteras nu.</p> <p>ÖVPH: <i>Prima Botnia hanke kehittää palveluketjua ÖVPHN ja kuntinen välillä. Käyttöönotto syksy 2024, asiakkaan ohjaus sotelta kunnalle. On pidetty kolulutksia. Kunnista usealla on iikuntaneuvoja. Yritetään mahdollistaa liikuntaneuvojen kirjaamisoikeuksia asiakastietohjelmaan. Yhdyspinnan yli menevä palveluprosessi pilotoidaan.</i></p>
<p>Modell för styrning till missbrukarvård samt tidig identifiering på vårdmottagning utvecklas.</p> <p>Päihdepalveluihin ohjautuminen, päihde/peliongelmien varhainen tunnistaminen.</p>	<p>Framtidens sh-central-projektet: Processbeskrivning har gjorts. skolning för skol- och studerandehälsans personal 8.11.2024 där man går igenom processbeskrivningen. NYTT RUSMEDELSPROJEKT 2024-26 fortsätter arbetet</p> <p><i>TulSote-hanke: Prosessin kuvaus tehty, koulutus oppilashuollon ammattilaistalle. Koulutus 8.11.2024 ops.th henkilöstölle. UUSI EPT-HANKE 2024-26 jatkaa kehittämistyön.</i></p>

Åtgärd/Toimenpide	Kort lägesbild för åtgärden/ Toimenpiteen tilannekuva lyhyesti
Digital servicekatalog i anslutning till familjecenterverksamhet Sähköisen palveluluettelon laatiminen osana sähköisen perhekeskuksen kehittämistä	OmaHelpperi i bruk https://omahelpperi.fi/sv (avsedd för unga) OmaPerhe i bruk https://omaperhe.fi/sv/aluesivu/Pohjanmaan%20hyvinvointialue?mc=905 OmaHelpperi käytössä https://omahelpperi.fi/ (nuorille) OmaPerhe käytössä https://omaperhe.fi/aluesivu/Pohjanmaan%20hyvinvointialue?mc=905
Information om förebyggande åtgärder vid besöken inom munhälsovården Tiedot ehkäisevistä toimenpiteistä jokaisella hammaslääkärikäynnillä	Ja/Kyllä
Digi/egenvård och egen utvärdering får en starkare roll, t.ex. OmaOlo, RAI egenutvärdering Digi-/omahoito ja oma arvointi saavat vahemman roolin, esim. Omaolo, RAI-itsearvointi	OmaOlo är i bruk : https://osterbottensvalfard.fi/vara-tjanster/jour-och-uppsokande-av-vard/omaolo/ Omaolo käytössä: https://pohjanmaanhvhyvinvoindi.fi/palvelumme/paivystys-ja-hoitoon-hakeutuminen/omaolo/

Åtgärd/Toimenpide	Kort lägesbild för åtgärden/ Toimenpiteen tilannekuva lyhyesti
<p>Enhetliga processer för servicehandledning utarbetas, utbildning till Motiverande samtal för personalen ordnas</p> <p>Laaditaan yhtenäiset palveluohjausprosessit, henkilöstölle järjestetään motivoivan keskustelun koulutusta</p>	
<p>Modell för seniorrådgivning och livsstilshandledning utvecklas</p> <p>Kehitetään seniorineuvonnan ja elintapaohjauksen malli</p>	<p>Seniorrådgivningen har kommit igång under året. FINGER-modellen ska tillämpas</p> <p>https://osterbottensvalfard.fi/vara-tjanster/halsa-och-medicinska-tjanster/halsostationer/seniorradgivning/</p> <p><i>Seniorneuvonta on käynnistänyt. FINGER-mallin käyttö neuvonassa.</i></p> <p>https://pohjanmaanhynvoointi.fi/palvelumme/terveys-ja-sairaanhoidopalvelut/terveyskeskusten-palvelut/seniorineuvola/</p>
<p>Hemrehabilitering utvecklas som förbyggande service samt distanshemrehabilitering</p> <p>Kotikuntoutusta kehitetään ehkäisevänenä palveluna ja etäkotikuntoutuksena</p>	<p>Verksamheten igång:</p> <p>https://osterbottensvalfard.fi/vara-tjanster/halsa-och-medicinska-tjanster/rehabiliteringstjanster/hemrehabilitering/</p> <p><i>Toiminta käynnissä:</i></p>

Åtgärd/Toimenpide	Kort lägesbild för åtgärden/ Toimenpiteen tilannekuva lyhyesti
<p>Ibruktagning av välfärdsteknologi för stödjande av funktionsförmåga och välmående i hemmet</p> <p>Hyvinvointiteknologian käyttöönotto toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tukemiseksi kotona</p>	<p>Projektet avslutat. Vissa applikationer används Hanke päättynyt. Muutama sovellus käytössä/</p> <ul style="list-style-type: none">- Menumat (bara privata kunder kvar),-Medimi (nej, men Evondos)-Alvar (men annat namn, muu nimike)-Teknologikappsäck/Teknologiasalkku (inom servicehandledningen/palveluohjauksessa)-Brandsäkerhet för hemmaboende äldreKotona asuvien ikäihmisten paloturvallisuus (checklista i bruk/tarkastuslista käytössä) <p>Prima Botnia-hankkeessa kehitetään etähoitokontaktien muodot.</p>
<p>Utveckling av samarbetsmodeller för tredje sektorn och välfärdssområdet påbörjats</p> <p>Kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen yhteistyömallien kehittäminen aloitettu</p>	<p>Exempel: Seminarium kring ÖVPHs och föreningars samarbete hölls i oktober. Aktuellt att göra nytt avtal om föreningssamarbete. Partnerskapsträffar under året.</p> <p><i>Esim: Järjestöt hyvinvointialueella -tapahtuma lokakuussa. Uuden yhteistyöopimuksen teko ajankohtainen. Kumppanuuspöytä muutama kerta vuodessa.</i></p>

På gång / Muuta ajankohtaista

PERSONALUTBILDNING om främjande av hälsa och välfärd hösten 2024	Skolningspaketet består av fem teman: 1. Att främja välfärd och hälsa är en gemensam uppgift för olika aktörer 2. Att främja välfärd och hälsa innebär att påverka valen i vardagen 3. Kontaktytor och nätverk för att främja välfärd och hälsa 4. Främjande av välbefinnande och hälsa i klient- och servicehandledningen 5. I fortsättningen kommer tjänster som stöder välbefinnandet att finnas på den digitala servicebrickan
HENKILÖSTÖKOLUTUS hyte-työstä september/syyskuu 2024	Koulutuspaketti koostuu viidestä teemasta: 1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on eri toimijoiden yhteinen tehtävä 2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on vaikuttamista arjen valintoihin 3. Yhdyspinnat ja verkostot hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä 4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen asiakas- ja palveluohjauksessa 5. Hyvinvoinnin tukevat palvelut löytyvät jatkossa digitaaliselta palvelutarjottimelta
LIVSTILSRÅDGIVNINGEN OCH MOTIONSRÅDGIVNINGENS NÄTVERK, utvecklar servicekedjan med kommunerna	Ibruktagning av sektoröverskridande motionsrådgivning testas i 4 kommuner.
ELINTAPA- ja LIIKUNTANEUVONNAN VERKOSTO, kuntien kanssa palvelupolun kehittäminen	<i>Rajapintoja ylittävää liikuntaneuvontaa otetään käyttöön neljässä kunnassa.</i>
Modell för styrning till missbrukarvård samt tidig identifiering på vårdmottagning utvecklas	Skolning i användning av metoder ingår i rusmedelsförebyggande projekt 2024-26
Kehitetään malli riippuvuuslääkitoon ohjaamiseen ja	Menetelmien käyttö henkilöstölle koulutusta EPT-hankkeessa 2024-

På gång / Muuta ajankohtaista

Starkare tillsammans – rusmedelsförebyggande arbete för vuxna i Österbotten projekt 2024-2026	Gör Regional rusmedelsförebyggande plan*. Hjälper kommunerna att göra kommunala åtgärdsplaner. Skapar fortbildningsmöjligheter åt sote-personal och kommunens rusmedelsansvariga. Tydliggöra samarbetsstrukturer.
Yhdessä vahvempaa -työikäisten ehkäisevää päihdetyötä Pohjanmaalle hanke 2024-2026	Tehdään Alueellinen EPT-suunnitelmaa. Auttaa kuntia laatimaan kuntien toimintasuunnitelmia EP-työhön Luo jkoulutusmahdollisuuksia sote-henkilöstölle ja kunnan päihdevastaavalle. Selviää yhteistyörakenteet.
Undervisningskliniken med VAMK och Novia Opetuskliniikka VAMKin ja Novian kanssa	Lågtröskel service för livsstil och vidarestyrning. öppnade för allmänhet måndag 16.9 på Brändö/ Matalan kynnyksen palvelu elintapohin ja eteenpäin ohjamiseen. Avattiin asukkaille ma 16.9 Palosaarella
Workshops med kommunerna om kontaktytorna inom välmåendet-arbetet.	hölls oktober-december. Gav underlag för utvecklingsarbete.
Työpajoja kuntien kanssa hyte-työn yhdyspinnoista	pidettiin loka-joulukuussa. Antoi kehitystyön alusta.
Arbetet med nästa Välfärdsplan ska inledas	
Seuraavan Hyvinvointisuunnitelman laatiminen alkaa	

JANUARI 2025 TAMMIKUU 2025

**Nytt sätt att samarbeta
Uusi tapa tehdä yhteistyötä**

2025- Målet är ett helt nytt sätt att samarbeta

- I Österbottens välfärdsområde har man börjat planera en aldeles ny samarbetsmodell för den offentliga sektorn, företag, försäkringsbolaget och organisationer.
- Målet är att hitta ett nytt sätt att
 - påbörja ett strategiskt samarbete
 - lösa befolkningens och invånarnas vardagsutmaningar och utmaningar i välbefinnandet, hälsan och säkerheten
 - dela på ansvaret och arbeta mot gemensamma mål
 - undvika överlappande arbete
 - använda befintlig kompetens, personal och pengar så effektivt som möjligt

2025- Tavoitteena täysin uusi tapa tehdä yhteistyötä

- Pohjanmaan hyvinvointialueella on aloitettu uudenlaisen julkisen sektorin, yritysten, vakuutusyhtiön ja järjestöjen yhteistyömallin suunnittelu.
- Tavoitteena on löytää uudenlainen tapa
 - aloittaa strateginen yhteistyö
 - ratkaista väestön, alueen ihmisten, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisen arjen haasteita
 - jakaa vastuuta ja työskennellä yhteisten tavoitteiden edistämiseksi
 - välttää päällekkäistä työtä
 - käyttää saatavilla oleva osaaminen, henkilöstö ja rahat mahdollisimman vaikuttavasti

Idékläckningen i den första fasen görs av en kompakt grupp

- I den första fasen görs planeringen av
 - Österbottens välfärdsområde
 - LokalTapiola Österbotten
 - Mehiläinen
 - Folkhälsan rf
 - MIELI Psykisk hälsa Österbotten rf
- Andra aktörer tas med i planeringen när den kompakta gruppen fått sin första idékläckning klar.
- Målet är att man under 2024 ska hitta samarbetsmodeller för testning.
- Välfärdsområdet är till storleken en lämplig organisation och ett lämpligt område som gör det möjligt för olika aktörer att planera ett nytt, mera strategisk samarbete.

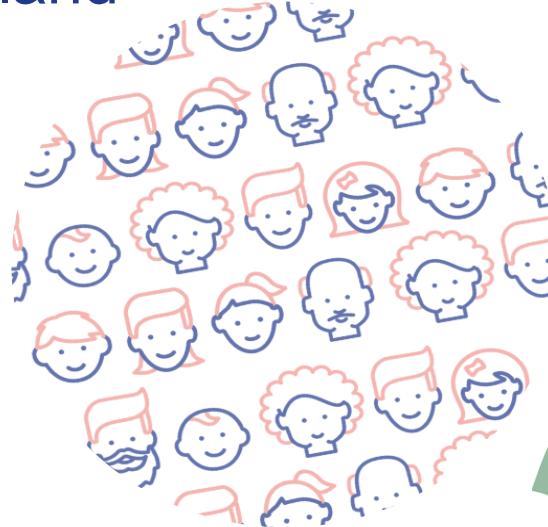
Alkuvaiheen ideoointia tiiviissä ryhmässä

- Alkuvaiheen suunnittelun osallistuvat
 - Pohjanmaan hyvinvointialue
 - LähiTapiola Pohjanmaa
 - Mehiläinen,
 - Folkhälsan rf
 - MIELI Pohjanmaan mielenterveys ry
- Muita toimijoita otetaan mukaan suunnittelun, kun pienempi ryhmä on saanut alkuvaiheen ideoinnin valmiiksi.
- Tavoitteena olisi vuoden 2024 aikana löytää pilotoitavia yhteistyömallia.
- Hyvinvointialue on sopivan kokoinen organisaatio ja alue, että uutta, strategisempaa yhteistyötä voidaan suunnitella eri toimijoiden kesken.

Ett välmående Österbotten bryr sig om människan och livskraften:

Vår befolkning är den mest välmående och har den bästa funktionsförmågan i Finland

Forum för omtanke

Välfärdsområdet och kommunerna

Vilka saker utgör hinder för välmåendet och livskrafen?

Föreningar och organisationer

Hur kan vi förebygga problem och förbättra välmåendet?

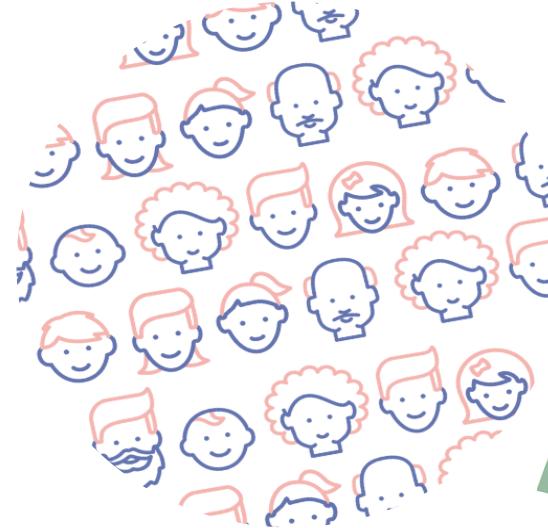
Företag, stiftelser och andra finansiärer

Hur kan vi stöda verksamheten och trygga livskrafen?

Hyvinvoiva Pohjanmaa välittää ihmisistä ja elinvoimasta:

Väestömme on Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin

Välittämisen foorumi

Hyvinvointialue ja kunnat

Mitkä asiat haastavat hyvinvointia ja elinvoimaa?

Yhdistykset ja järjestöt

Miten voimme ennaltaehkäistä ongelmia ja parantaa hyvinvointia?

Yritykset, säätiöt ja muut rahoittajat

Miten voimme tukea toimintaa ja turvata elinvoimaa?

Hur mår Österbotte-dagen 2.4.2025

Miten Pohjanmaa voi päivä 2.4.2025

Bio Rex Vasa

Välmående genom livet.
Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue